

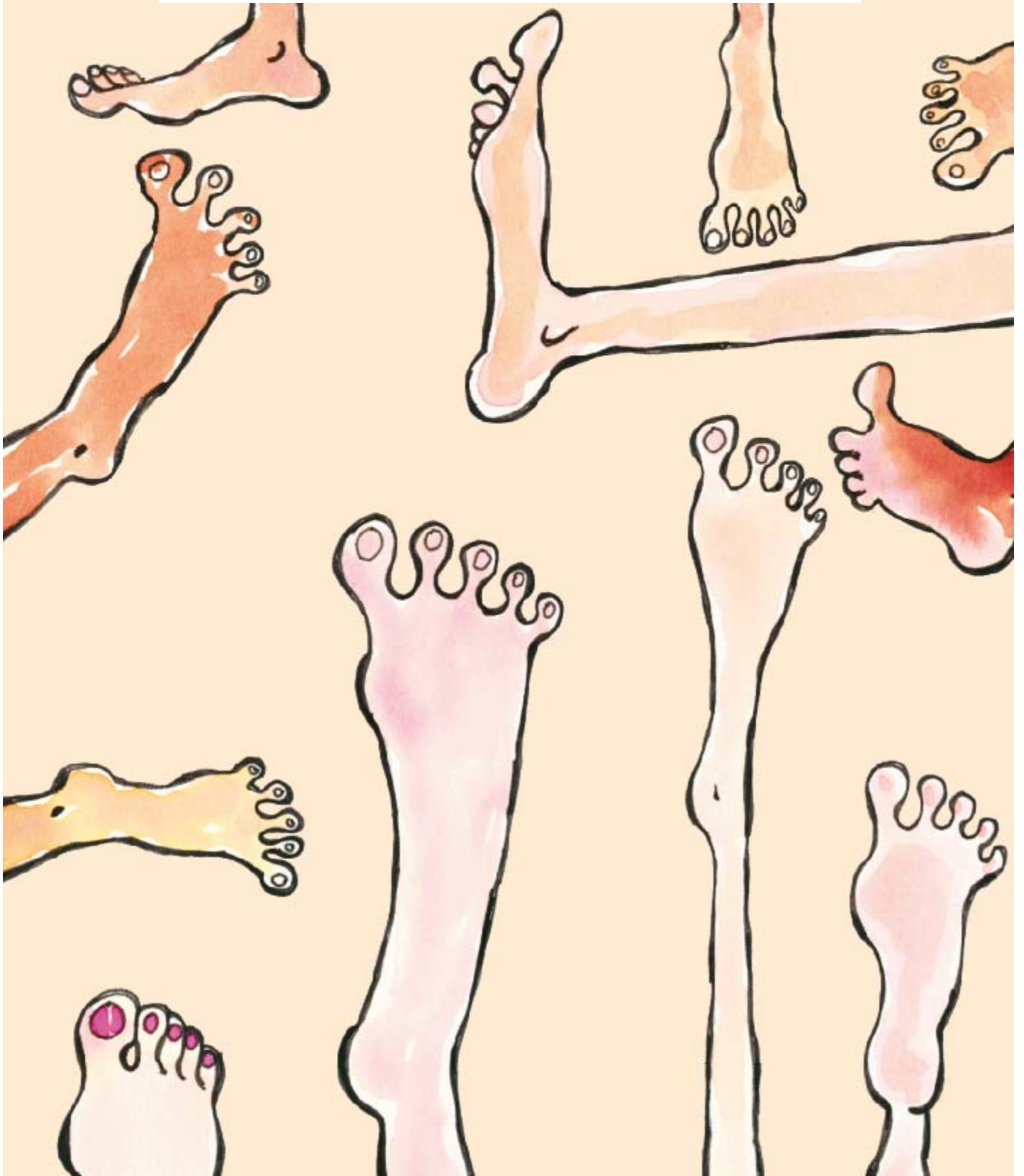
EL MICALET GALÀCTIC

Propostes didàctiques

Oda als peus

Elaborades per Fina Girbés

ODA ALS PEUS I ALTRES POEMES

DESCRIPCIÓ

Autor: Marc Granell Rodríguez

Dibuixos: Manuel Granell Rodríguez

Edicions Bromera / Alzira, 2008

Col·lecció: «EL MICALET GALÀCTIC», núm. 137

Format: 20,5 x 13 cm, pàgs. 64

Enquadernació en rústica. Impressió en blanc i negre
Sèrie Crema

Edat: a partir de 8 anys. Un llibre amb una gran varietat de poemes que tenen com a característica la proximitat a les xiquetes i als xiquets el món dels quals reflecteix. En alguns poemes, la imaginació hi té un paper important; en un pocs es planteja una visió crítica de la societat actual. Però, en tot ells la quotidianitat, la musicalitat i els recursos estilístics els converteixen en un vertader joc poètic del qual gaudiran els infants.

RESUM ARGUMENTAL

Oda al peus i altres poemes està format per vint-i-cinc poemes d'estructura i temàtica diversa. No obstant això, hi ha alguns eixos temàtics comuns a algunes composicions com, per exemple, poden ser: les cançons de les cinc vocals de l'alfabet on les lletres cobren vida pròpia; la descripció amb simpàtiques pinzellades d'una sèrie d'animals; la denúncia d'algunes activitats humanes

que deterioreen la natura i objectes o esdeveniments que resulten familiars i acostats als més menuts.

Quant al nombre de versos i l'estructura de les estrofes, n'hi ha una gran varietat, que va des dels apariats i quartets fins al poema més llarg de tot el llibre, justament el que li dóna nom al poemari, l'*Oda als peus*, on l'autor desplega un munt de possibilitats increïbles en relació a aquesta part del cos. Això sí, predominen els versos d'art menor (menys de 8 síl·labes), que li donen un ritme àgil i gran musicalitat. Aquestes dues característiques asseguruen la bona acceptació i el gaudi dels lectors infantils a qui van adreçats.

TEMA I INTERÉS DEL LLIBRE

La multiplicitat temàtica dels continguts i la brevetat i senzillesa de la composició encara que d'una qualitat literària inqüestionable, així com els valors que transmet, li donen una gran vivesa a la lectura i augmenten l'interés d'aquesta obra, ja que possibilita una lectura flexible dels poemes, que haurà de ser, necessàriament, diferent a la d'un text narratiu. Cada poema és per ell mateix un món diminut per a gaudir, analitzar, somiar, fantasiejar o transformar. L'infant s'identificarà amb els sentiments i la temàtica dels poemes i de segur que en farà seu algun amb preferència de la resta.

Altres motius d'interés –artístic i didàctic alhora– d'*Oda als peus*, rau en el fet que ens permetrà d'iniciar els infants en el món poètic, cosa que els permetrà revifar la seua creativitat i convertirlos en uns hipotètics poetes perquè la poesia a l'escola dóna molt de joc i és una forma de composició escrita que captiva per la senzillesa i empena a la imitació per part de l'alumnat.

D'altra banda, el fet d'abraçar múltiples continguts comporta la possibilitat del tractament didàctic a l'escola d'una sèrie de valors i actituds que es poden treballar en la lectura col·lectiva del llibre, com ara:

- L'estima per la natura i la cura del medi ambient.
- El coneixement de les habilitats dels animals.
- El desenvolupament de la imaginació capaç de transformar les coses quotidianes.
- El descobriment de les arrels (el nostre territori, els vents...) que comporta la seua estima.
- El rebuig de les actuacions humanes que produïsquen un deteriorament del planeta.
- El goig de gaudir dels aspectes senzills de la vida diària.
- L'acceptació de les diferències entre les persones.

L'AUTOR

Marc Granell (València, 1953) va estudiar a la Universitat de València i, a hores d'ara, es dedica professionalment a la traducció. El 1977 va publicar el primer llibre de poemes, *Llarg, camí llarg* amb què va obtindre el premi de poesia Vicent Andrés Estellés. A partir d'aquest llibre, la poesia de Marc Granell es va fer habitual en les col·leccions que donaren veu a la seua generació, la dels 70. A més, també ha obtingut altres premis prestigiosos de poesia com l'Ausiàs March o el de la Crítica dels Escriptors Valencians. Després va voler dignificar la poesia infantil i juvenil amb obres com *L'illa amb llunes* (1993) i *La lluna que riu i altres poemes* (1999). En Edicions Bromera ha publicat *Versos per a Anna* (1998) i amb aquest llibre, *Oda al peus i altres poemes*, publica per primera vegada a la col·lecció «El Micalet Galàctic».

L'IL·LUSTRADOR

Manuel Granell va nàixer a València el 1954. Començà la seua vida professional com a dibuixant de còmics i publicà en diverses

editorials espanyoles i italianes. Més endavant se centrà en la il·lustració de llibres infantils, que compaginà durant cinc anys amb la direcció artística i editorial de Gregal Llibres. Des de la creació de l'IVAM, el 1989, treballa com a responsable del departament de publicacions, on desenvolupa també la tasca de dissenyador. Ha rebut diversos guardons internacionals pels seus treballs en el disseny editorial. *Oda als peus i altres poemes* és la primera obra que il·lustra per a Edicions Bromera

SUGGERIMENTS DIDÀCTICS I METODOLÒGICS

Les publicacions de poesia infantil no són abundants, en canvi, suposen una eina valuosa per a l'animació tant lectora com escriptora dins l'àmbit escolar. La seua utilització com a llibre de lectura col·lectiu permet un ús intensiu del text ja que hi podem acudir per a realitzar múltiples activitats didàctiques i lúdiques.

Els suggeriments de treball que us proposem estan pensats per a aconseguir el plaer que òbriga completament les portes a la formació de lectors i lectores. Però no hem d'oblidar que únicament són una simple guia de la multitud d'activitats que es poden fer a partir de la lectura. És per això que les propostes didàctiques d'aquesta col·lecció es presenten separades del llibre de lectura, perquè, una vegada llegit el llibre, cada professional, atenent a la seua pròpia creativitat i originalitat, realitze les activitats que més interessin a l'alumnat.

Però com que sabem que no hi ha fórmules màgiques ni cap estratègia amb la qual ens puguem sentir completament segurs en el nostre treball, hem d'intentar, en el dia a dia de la classe, crear les millors condicions perquè la trobada d'un alumne amb un llibre siga el més positiva possible. És per això que, sense ànim de ser exhaustius, us proposem algunes maneres fàcils, lúdiques i divertides d'acostar *Oda als peus i altres poemes* a l'alumnat.

Abans de la lectura del llibre, es pot fer una posada en comú perquè els infants declamen alguna poesia que tinguen memoritzada. A més, convé aprofitar aquesta activitat per a parlar en general d'aquest gènere literari i de les seues característiques (amb un llenguatge accessible als infants, sense definicions excessivament acadèmiques). Convindrem, sens dubte, en els múltiples avantatges del llibre de poemes: es llig començant per la pàgina que es vulga, es pot anar avant i arrere sense problemes, es presta a la memorització i dramatització en la seua totalitat...

També permet oferir projectes col·lectius que engresquen els menuts en la lectura. Per exemple, com que hi ha 25 poemes, es poden sortejar entre els alumnes de manera que s'ofereixen diverses possibilitats:

1. Reproduir el llibre amb escriptura manual (fer un llibre de poemes gegant). Cada alumne escriurà el poema que li ha tocat a l'atzar en un full DIN A4. Les il·lustracions es poden fer de manera individual o col·lectiva. El temps de realització que es donarà per a cada poema dependrà de la programació que convinga al professorat.
2. Assenyalar "L'hora del poema" programant-la sempre el mateix dia i a la mateixa hora. Cada alumne recitarà el poema de memòria i podrà fer-ho afegint elements que l'enriquisquen (gestos, *attrezzo*...)
3. Elaborar un llibre de poesia col·lectiu però amb poemes de creació pròpia. Fins i tot poden suggerir-s'hi idees com "Les cançons de les consonants", "Més animals", o qualsevol altre títol que tinga relació directa o indirecta amb la lectura d'*Oda al peus i altres poemes*.

A més, les activitats complementàries proposades intenten utilitzar la lectura a l'aula del llibre com a trampolí per a endinsar-se en el coneixement de recursos propis de la poesia. Així doncs, les activitats 3 i 4 pretenen que l'alumne descobrisca les

comparacions i les metàfores que són dos recursos lingüístics. En les activitats 6 i 7 la transformació de poemes o la seua imitació obri el camp de la creativitat infantil. També s'incideix en l'observació d'objectes o situacions quotidianes en les activitats 8, 9 i 10 per tal de poder inventar poemes nous.

En el currículum escolar, la memorització de poemes cobra cada vegada major importància. Així doncs, l'activitat número 12 implica una memorització imperceptible ja que el fet de muntar i desmuntar un poema fa que l'infant l'aprenega com en un joc. A més, el mateix procediment pot aplicar-se a qualsevol poema del llibre.

Finalment, el concurs proposat en l'activitat número 13, convé realitzar-lo en acabar la lectura del llibre i poden afegir-s'hi ingredients (un cronòmetre per saber el temps exacte, una situació exclusiva per a dur a terme el concurs, etc.) que despertem un interès especial.

*SOLUCIÓ D'ALGUNES DE LES ACTIVITATS
COMPLEMENTÀRIES PROPOSADES*

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 3

a) un vent fi de primavera; *b)* un cuc multicolor; *c)* una taronja, una pilota i un gran meló; *d)* una muntanya negra.

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 4

una flor, una casa, un fanal.

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 5

orgullosa, morro, bots, sana, balancejada.

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 9

camell, estruç, caragol, llop, marmota, girafa.

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 10

C			E	S	T	R	U	Ç
	A							
		R						P
			A					O
A			F	G				L
T			A		O			L
O			R			L	L	
M			I			E		
R			G		M			
A				A				
M			C					

SOLUCIÓ A L'ACTIVITAT NÚM. 13

que ploga fascina el gos → 'La pluja'
il·lumina el món → 'Fanal d'argent'
tan bufó ell → 'Flamenc'
Si de ponent, calor → 'Vents'
El meu país → 'Llarg i prim'
i no hi haja camp → 'Terra d'asfalt'
que més em mola → 'Cançò de la I'
Obri de vegades l'aixeta → 'La balena?'
ningú vol quedar-se a casa → 'El gran embús'
Com m'alce enjorn → 'Son'

PROPOSTES DE TREBALL*

(MATERIAL FOTOCOPIABLE)

---

* L'editorial autoritza la reproducció d'aquestes *Propostes de treball* amb finalitats didàctiques, però recorda que no es permet la reproducció, per fotocòpia o altres mitjans, del llibre a què es refereixen.

A) FITXA DE LECTURA

TÍTOL DE L'OBRA: .....

AUTOR: .....

DIBUIXOS: .....

EDICIONS BROMERA, SL.

COL·LECCIÓ: ..... NÚM.: .....

1. Completa les raons per les quals els peus són dignes d'estima segons l'autor del poema que dona títol al llibre:

Perquè ens deixen lliures .....

.....

Perquè ens fan anar .....

.....

Perquè gràcies a ells no som .....

.....

2. Escribeu el títol dels poemes que parlen de la natura i encercla el que més t'haja agradat.

.....

.....

.....

3. En alguns poemes l'autor parla d'allò que pensa, que sent o que desitja. Potser tu t'identifiques amb algun d'ells.

Amb quin o quins? .....

.....

.....

Què expliquen o de què parlen aquests poemes?

.....

.....

.....

4. Cada poema s'acompanya amb una il·lustració. Quina és la il·lustració que creus que representa millor el que el poeta ha escrit?

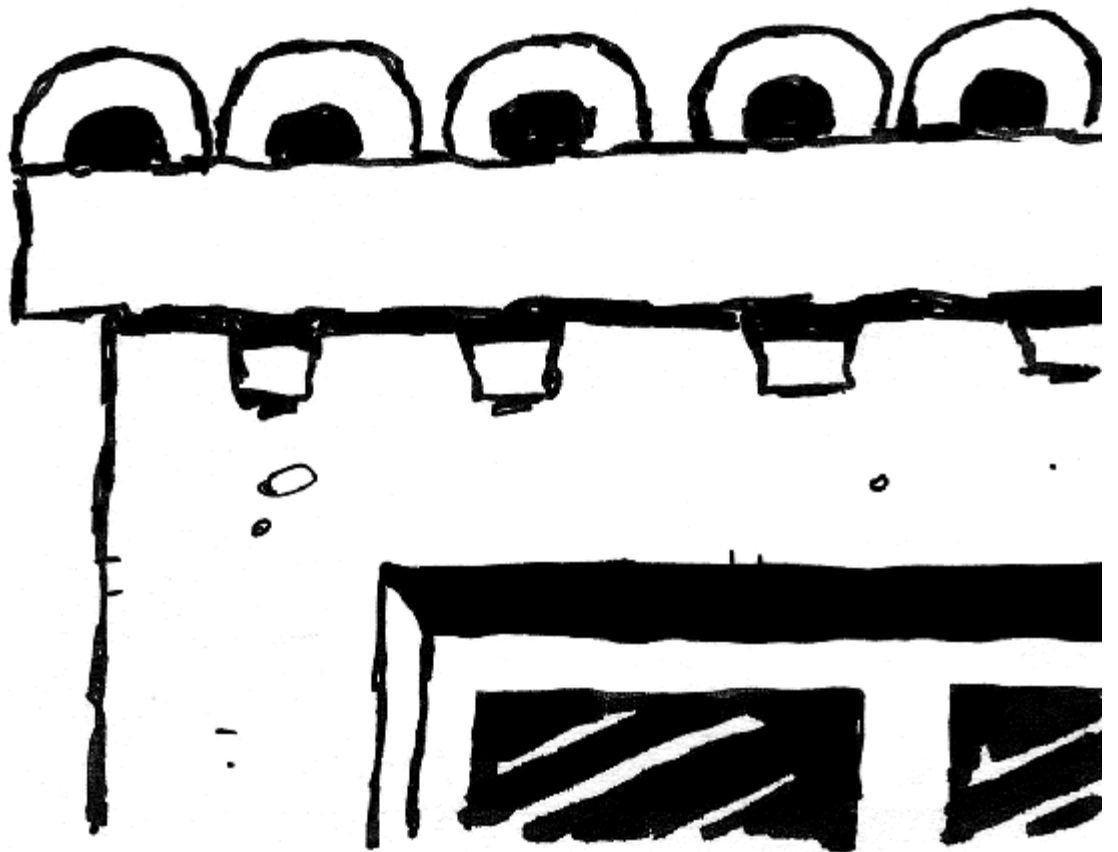
.....
Per què?.....
.....

5. Hi ha un poema que dóna nom al llibre. Si tu hagueres de canviar-lo per un altre, quin títol li posaries?

..... *i altres poemes*

6. Recomanaries el llibre als teus amics i amigues? Escriu tres motius pels quals val la pena llegir el llibre.

1. ....
.....
2. ....
.....
3. ....
.....

B) ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES

1. En aquest llibre hi ha una cançó dedicada a cadascuna de les vocals. Escriu la característica que més t'haja sorprès de cadascuna.

La a	.....
La e	.....
La i	.....
La o	.....
La u	.....

2. Relaciona cada animal amb el que fa.

El canari	Balla una jota.
La foca	Es dutxa.
El gat	Passa el dia en la gàbia.
El flamenc	Fa cabrioles i acrobàcies.
La balena	Se sosté sobre una pota.

3. L'autor utilitza uns recursos per a descriure i perquè pugues imaginar millor com són els objectes, els espais, les persones... Ara fes com l'autor i completa l'altra part de les comparacions següents:

- a) El meu país és llarg i prim com .....
- .....
- b) La carretera va plena, en eterna caravana com .....
- .....
- c) La terra és redona com ....., com .....
- ..... o com .....
- d) Com una ..... es passeja la balena.

4. Relaciona.

El meu país és		.....
La a és		.....
La lluna és		.....

5. El poeta usa paraules molt boniques que potser desconeixem. Torna a escriure les oracions següents i canvia cadascuna de les paraules marcades en negreta per la que cregues que té el mateix significat.

balancejada

sana

bots

orgullosa

morro

La foca s'aplaudeix **cofoia**.

.....

Sols menjaríem el que trobés per terra el nostre bavós **musell**.

.....

El gat es passeja fent **cabrioles** i acrobàcies.

Si té sort i escapa **il·lesa** fa la sesta **bressolada** per la mar.

6. De vegades els poemes es poden transformar canviant unes poques paraules. Ompli el buit amb la paraula adequada.

Diàleg estiuenc

–Mai no havia fet
un ..... com enguany.
Dins una ..... així,
qui pot .....
Si inclús avui es pot
..... en l'asfalt
un poal ple d'.....
barrejada amb .....

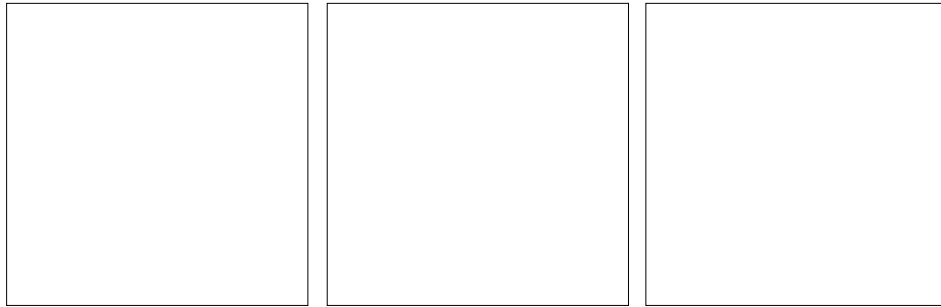

7. Ara intenta transformar el poema “La setmana”. Canvia els dies de la setmana pels mesos de l'any.

L'ANY

8. Ara busca tu objectes que s'assemblen a les consonants següents i dibuixa'ls.

la V

la X

la D

9. En els poemes d'animals, l'autor del llibre tria algun aspecte de com és o de què fa per a crear el poema. Endevina tu per la pista escrita de quin animal es tracta.

Té dues gepes dalt del llom → .....

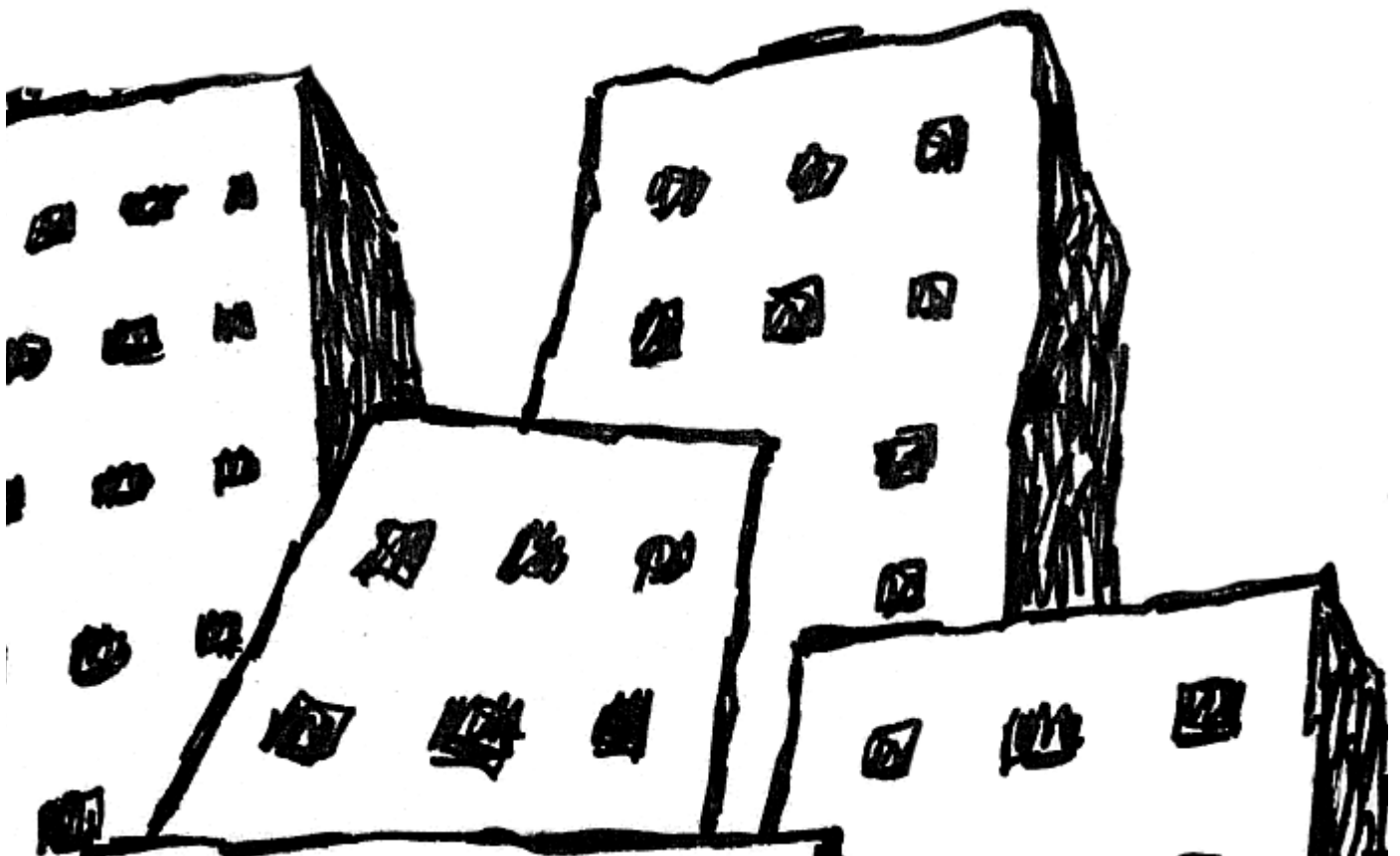
És l'au més ràpida de totes → .....

Quan plou li agrada passejar-se amb la closca al damunt → .....

Udola i udola a la lluna → .....

A la gent que dorm molt li diuen que s'assembla a ella → .....

Pot menjar-se les fulles altes dels arbres sense alçar les potes de terra → .....

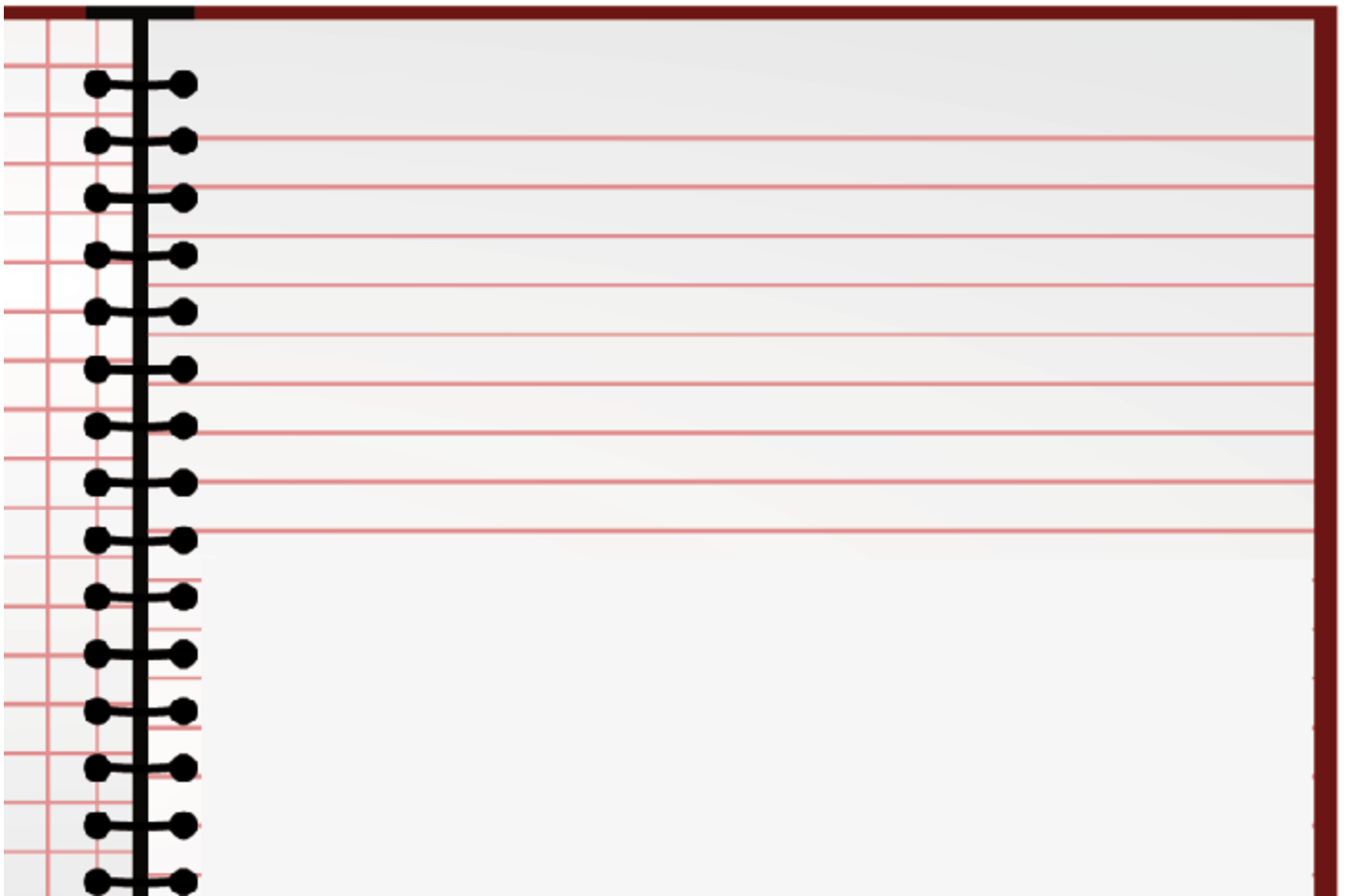

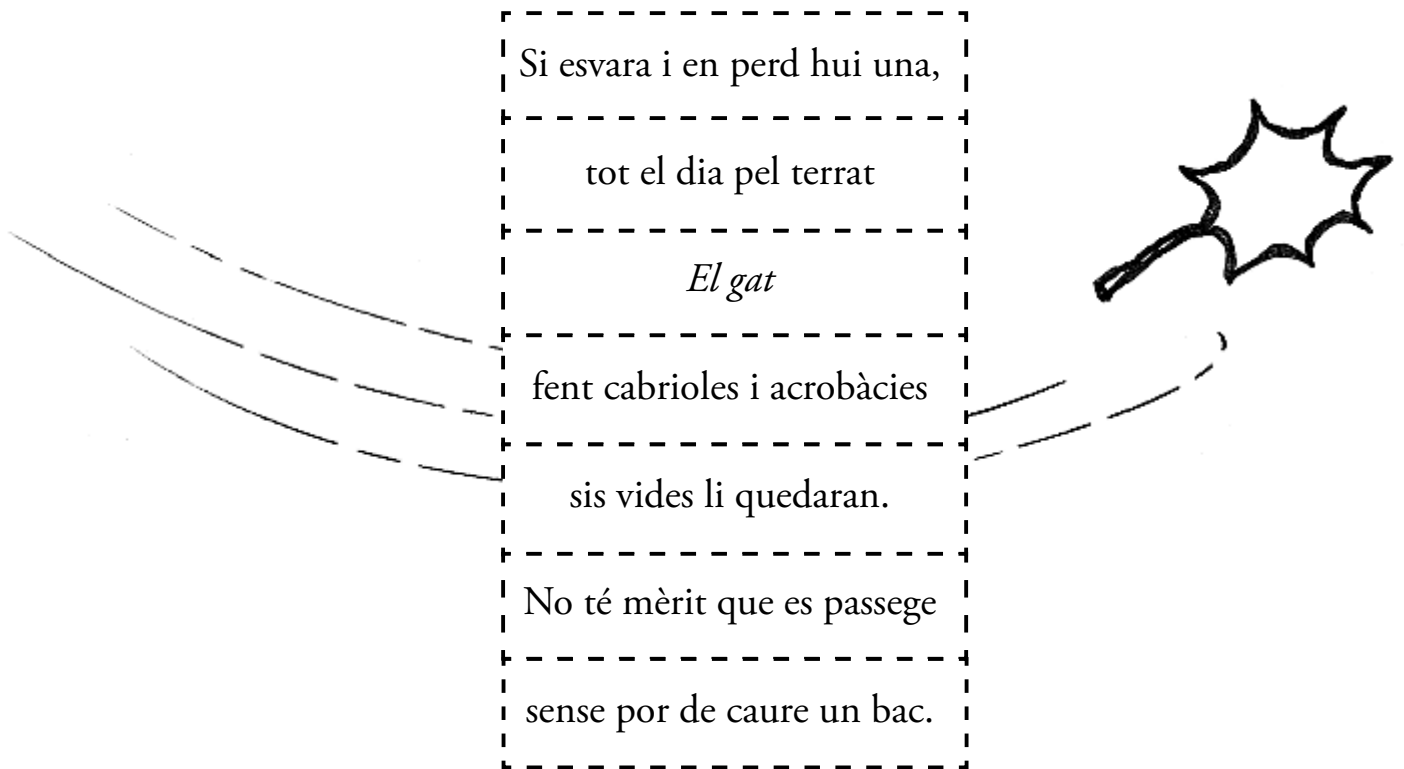
10. Busca en la sopa de lletres els noms dels animals de l'activitat anterior.

C	K	S	E	S	T	R	U	Ç
E	A	H	M	O	U	G	L	I
B	E	R	U	L	F	E	O	P
D	V	O	A	C	A	X	K	O
A	W	I	F	G	T	S	A	L
T	E	Z	A	J	O	I	F	L
O	L	E	R	E	U	L	L	T
M	A	C	I	X	C	E	R	E
R	U	T	G	E	M	B	A	I
A	S	I	E	A	Q	O	H	Z
M	E	G	C	O	B	S	T	O

11. Inventa un poema amb un animal que t'agrada. Pots imitar qualsevol dels que has llegit en *Oda als peus i altres poemes*. Quan hages acabat fes-li un dibuix ben bonic.

12. Com les peces d'un puzle, retalla els versos d'aquest poema i munta'l i desmunta'l tantes vegades com vulgues.

13. Feu un concurs de memòria entre els companys: a veure qui emparella cada vers amb el títol del poema al qual pertany amb menys temps.

que ploga fascina el gos	CANÇÓ DE LA I
il·lumina el món	FANAL D'ARGENT
tan bufó ell	FLAMENC
Si de ponent, calor	SON
El meu país	EL GRAN EMBÚS
i no hi haja camp	TERRA D'ASFALT
que més em mola	VENTS
Obri de vegades l'aixeta	LA PLUJA
ningú vol quedar-se a casa	LLARG I PRIM
Com m'alce enjorn	LA BALENA

Propostes didàctiques referides al llibre
Oda als peus (ISBN: 978-84-9824-329-1)

© Edicions Bromera, SL
Polígon Industrial 1 - 46600 Alzira
www.bromera.com

© Fina Girbés, 2008
Dibuixos de Manuel Granell